

Szanse rozwoju odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich w świetle nowej ustawy.

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii może być szansą na wyrównanie warunków rozwoju, tym bardziej, że zróżnicowanie zasobów obszarów wiejskich tworzy szerokie możliwości kreowania innowacji i wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Mogą one stać się jednym z ważniejszych czynników rozwoju obszarów wiejskich, redukując deficyty w zaopatrzeniu w energię i tym samym stabilizując warunki prowadzenia działalności rolniczej i gospodarczej oraz mogą stanowić źródło dodatkowych dochodów mieszkańców wsi. Do tej pory w polskiej polityce energetycznej prezentowany był przede wszystkim punkt widzenia wielkich, często państwowych korporacji. Poglądy te nie zawsze uwzględniały specyficzne warunki, panujące na terenach wiejskich, które stanowią około 93 % ogółu zatrudnionych i generują 5% polskiego PKB. W Polsce są to zazwyczaj obszary o największym bezrobociu. Istotnym czynnikiem rozwoju obszarów wiejskich jest poziom komfortu energetycznego, który w Polsce w większych miastach zbliża się do standardu europejskiego. Na obszarach wiejskich utrzymuje się niestety na złym poziomie. Świadczą o tym takie parametry jakościowe jak: poziom przerw w dostawach prądu, które są najwyższe w UE, poziom napięć u odbiorców końcowych, często spadające poniżej 180V, problemy z uzyskaniem mocy przyłączeniowych, brak umów jakościowych. Rozwiązaniem powyższych problemów może być rozwój energetyki prosumenckiej. Model energetyki prosumenckiej to taki, w którym odbiorca energii jest jednocześnie jej producentem i konsumentem. Produkując ciepło lub energię elektryczną na własne potrzeby, prosumet może ewentualne nadwyżki sprzedać (odstąpić). Dynamiczny rozwój energetyki prosumenckiej obserwowany jest w coraz większej liczbie państw Europy i na świecie co powinno stanowić kierunek rozwoju w naszym kraju. Rozwój energetyki prosumenckiej umożliwi nowelizacja ustawy – prawa energetyczne z dnia 26lipca 2013 roku (o zmianie ustawy- prawa energetyczne oraz niektórych innych ustaw zwana potocznie „małym trójpakiem”).

W ramach nowelizacji wprowadzono między innymi dwie nowe definicje powiązane z koncepcją prosumenta:

- mikroinstalacja - odnawialne źródło energii, o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 40 kW, przyłączone do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nie większej niż 120 kW;
- mała instalacja – odnawialne źródło energii, o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 40 kW i nie większej niż 200 kW, przyłączone do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej większej niż 120 kW i nie większej niż 600 kW.

Rozwój energetyki prosumenckiej wpisany jest w politykę energetyczną Polski do 2050 roku, która umożliwi osiągnięcie zmian, przygotowując naszą gospodarkę i społeczeństwo do wyzwań nowej ery – ery, w której energetyka w znaczącej mierze opierać się będzie na rozproszonych generacji wykorzystujących odnawialne źródła energii.

Ministerstwo Gospodarki w projekcie ustawy o odnawialnych źródłach energii przygotowało rozwiązania, które zapewnią zrównoważony rozwój energetyki odnawialnej w Polsce, poprzez optymalizację strumieni przepływu środków finansowych dla poszczególnych technologii OZE. Projekt zawiera propozycje kompleksowych rozwiązań porządkujących system wsparcia dla odnawialnych źródeł energii, które polegają na:

- utrzymaniu obecnego systemu wsparcia dla istniejących instalacji OZE, co zagwarantuje poszanowanie praw nabytych dla wszystkich, którzy byli wytwórcami energii elektrycznej z OZE przed wejściem w życie ustawy.
- wprowadzeniu nowych możliwości dla istniejących instalacji odnawialnych źródeł

energii, w celu optymalizacji rachunku ekonomicznego.

- wdrożeniu nowoczesnego systemu aukcji dla nowych i zmodernizowanych instalacji OZE, gwarantującego maksymalizację korzyści związanych z potrzebą osiągnięcia określonego udziału OZE do 2020 roku.

Zgodnie z projektem ustawy o OZE, w pierwszej kolejności wsparcie powinno być adresowane do sprawdzonych i opanowanych technologii, które w Polskich warunkach charakteryzują się największą stabilnością oraz najniższym kosztem wytwarzanej energii elektrycznej. Kryterium wsparcia będzie stanowiła cena za jednostkę wytworzonej energii elektrycznej, dzięki czemu wsparcie zostanie skierowane w pierwszej kolejności do najefektywniejszych jednostek wytwórczych (wytwarzanie energii elektrycznej w turbinach wiatrowych na obszarach o najlepszej wietrzności oraz z najlepszym dostępem do sieci elektroenergetycznej, wytwarzanie biogazu w instalacjach dysponujących dużym zapleczem surowcowym i odpadowym, wytwarzanie energii elektrycznej w elektrowniach wodnych o najwyższym wskaźniku uzyskiwanej mocy). W przyjętym projekcie sposobem do weryfikacji kosztów wytwarzania energii jest zastosowanie mechanizmu konkurencji pomiędzy zainteresowanymi podmiotami. Wówczas wytwórcy samodzielnie określają poziom stawki za jednostkę wytworzonej energii, który ich satysfakcjonuje w zakładanym okresie czasu. Porównanie ofert składanych przez poszczególnych inwestorów umożliwi wybór tych, którzy zaoferują realizację zakładanego celu po najniższym z możliwych kosztów, przy zachowaniu kryteriów zrównoważonego rozwoju. Z kolei elementem optymalizacji kosztowej istniejącego systemu wsparcia będzie ograniczenie pomocy dla instalacji tzw. spalania wielopaliwowego oraz dużej energetyki wodnej, „zamrożenie” opłaty zastępczej oraz ograniczenie okresu trwania wsparcia.

Rozwój energetyki prosumenckiej będzie promowany na obecnych zasadach (ułatwienia wprowadzone w ramach nowelizacji ustawy – Prawo Energetyczne), tj.:

- zwolnienie osób fizycznych z obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na wytwarzaniu energii elektrycznej w mikroinstalacji.
- zwolnienie osób fizycznych z obowiązku uzyskania koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej w mikroinstalacji.
- wprowadzenie obowiązku zakupu nadwyżek energii elektrycznej, która została wytworzona w mikroinstalacji przez kolejnych 15 lat, po cenie 80 % średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, ogłoszonej przez Prezesa URE.
- promowanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w nowo oddanych budynkach lub poddanych generalnemu remontowi (od dnia 1 stycznia 2015 r.).
- ułatwienia związane z przyłączeniem do sieci dla mikroinstalacji (do 40 kW mocy).

Ponadto, planuje się stworzenie programów dedykowanych wsparciu inwestycyjnemu dla powstawania nowej mocy w mikroenergetyce, np. NFOŚiGW, WFOŚiGW, programy operacyjne, GIS (Green Investment Scheme - System Zielonych Inwestycji).

Szczegóły programu dofinansowania PROSUMENT na stronie: www.nfosigw.gov.pl

Opracował: Zdzisław Ginalski